

1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучасва

Кафедра менеджменту і адміністрування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
Р. ШЕЛУДЬКО

OP

2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРГАНІЗАЦІЯ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Галузь знань – 28 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність – 281 «Публічне управління та адміністрування»

Освітня (освітньо-професійна)

програма – «Публічне управління та адміністрування»

Спеціалізація – —

Факультет – менеджменту і економіки

Робоча програма дисципліни «Організація наукових досліджень» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування».

«26» серпня 2020 р. 24 с.

Розробник: **Гуторов Олександр Іванович**, завідувач кафедри менеджменту і адміністрування, доктор економічних наук, професор.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри менеджменту і адміністрування.

Протокол № 1 від «26» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри менеджменту і адміністрування,
професор

«26» серпня 2020 р.

О. ГУТОРОВ

Схвалено навчально-методичною комісією факультету менеджменту і економіки.

Протокол № 2 від «26» серпня 2020 р.

Голова навчально-методичної комісії
факультету менеджменту і економіки,
к.е.н., доцент

Ю. ФІЛІМОНОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань – 28 «Публічне управління та адміністрування»	Обовязкова	
Модулів – 2	Спеціальність – 281 «Публічне управління та адміністрування». Освітньо-професійна програма – «Публічне управління та адміністрування».	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	-
Загальна кількість годин - 90		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи – 8,8.	Освітній рівень: другий (магістерський).	14 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		62 год.	78 год
			Вид контролю: <i>ПМК (залік)</i>

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Організація наукових досліджень» є формування у здобувачів культури та навичок проведення досліджень, упровадження їх результатів у практику діяльності організацій.

Предметом вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень» є система науково-дослідних і навчально-дослідних праць виконаних у стінах вищої школи, з урахуванням різноманітних видів виконуваних робіт – від курсової роботи до дисертаційної роботи, підготовки наукових статей, відповідно до сучасного рівня розвитку економічної науки, а також з урахуванням можливостей комп'ютерної обробки наукової інформації.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Організація наукових досліджень» є теоретична підготовка здобувачів з питань:

- сутності понять і категорій методології наукових досліджень;
- організації процесу наукового дослідження, застосування теоретичних та емпіричних методів дослідження;
- методики дослідження, її змісту і принципів розробки;
- розробки етапів та форм процесу наукового дослідження;
- організації науково-дослідної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня;
- специфіки наукового пізнання;
- змісту і структури процесу наукового дослідження;
- оформлення результатів наукових досліджень та впровадження їх у практику.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні:

знати:

- категоріальний апарат наукових досліджень;
- принципи, методи і поняття наукових досліджень;
- парадигму методології науки;
- види та форми науково-дослідної роботи;
- вимоги до публікації наукових результатів та її структуру;
- методику оформлення результатів наукових досліджень.

уміти:

- збирати й обробляти інформацію, необхідну для проведення наукових досліджень;
- застосовувати доцільні методи під час проведення наукових досліджень залежно від їх цілей;
- використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійних дослідженнях;
- логічно будувати наукове дослідження відповідно до логіки та мети дослідження;
- проводити дослідницьку діяльність;
- науково обґрунтовувати і структурувати отримані наукові положення.

Перелік компетентностей:

інтегральна:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні:

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо;

здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні;

здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальні (фахові):

здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування;

здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.

Результати навчання:

планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліна та її розділи, що передують вивченню дисципліни – вихідна.

Дисципліна та її розділи, у яких використовують матеріали дисципліни

1. Захист кваліфікаційної роботи.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Наука та наукові дослідження

Виникнення та еволюція науки. Поняття, функції і значення науки. Структура науки як системи знань. Класифікація наук. Наукова теорія як форма узагальнення та систематизації знань. Види та ознаки наукового дослідження. Методологія і методи наукових досліджень.

Тема 2. Організація науково-дослідної роботи у закладі вищої освіти

Суб'єкти наукової роботи і діяльності у закладі вищої освіти. Організація вузівської науки. Види, форми та система управління науково-дослідною роботою у ЗВО. Теоретичні та прикладні наукові дослідження. Структура і правила оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу.

Тема 3. Науково-дослідна робота здобувачів, її форми і роль у підготовці фахівців

Поняття, мета та завдання науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти у підготовці фахівців для національної економіки. Види та форми науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти. Конкурс дипломних робіт як форма участі в науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти. Конкурс студентських наукових робіт як форма участі в науково-дослідній роботі. Огляд-конкурс звітів про виконання програми практики як форма участі здобувачів у науково-дослідній роботі. Організація роботи студентського наукового гуртка. Керівництво, планування та облік науково-дослідної роботи здобувачів.

Тема 4. Наукова організація дослідного процесу

Поняття наукової організації праці (НОП). Принципи організації праці у науковій діяльності. Особливості творчої праці. Роль особистості вченого в науці. Планування і раціональна організація праці науковця. Раціональний трудовий режим дослідника і організація робочого місця.

Загальні положення щодо підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів. Вимоги і методика написання фахового вступного реферату до аспірантури. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах).

Тема 5. Зміст і етапи науково-дослідної роботи

Процес наукового дослідження в економіці та його характеристика. Наукова проблема та обґрунтування теми дослідження. Гіпотези у наукових дослідженнях. Критерії вибору теми наукового дослідження, порядок її конкретизації і

затвердження. Бібліотека – інтелектуальний центр наукових досліджень. Структура і організація економічної бібліографії. Дослідна і завершальна стадії науково-дослідного процесу.

Тема 6. Інформаційне забезпечення, обробка та аналіз матеріалів дослідження

Поняття та класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень. Роль і функції інформації. Економічна інформація, її класифікація та призначення у науково-дослідному процесі. Вибір об'єкта обстеження та визначення системи показників, які підлягають збору в процесі спостереження. Організація збору і документальне оформлення інформації. Інформаційний пошук у процесі науково-дослідної роботи. Порядок обробки інформації в економічних дослідженнях. АСУ обробки інформації на ЕОМ та застосування їх у наукових дослідженнях. Проведення аналітичної роботи в науково-дослідному процесі.

Тема 7. Оформлення результатів наукового дослідження та їх впровадження

Види наукових публікацій. Наукова монографія. Наукова стаття. Тези наукової доповіді (повідомлення). Наукова доповідь (повідомлення). Систематизація результатів наукового економічного дослідження. Форми подання цифрового та ілюстративного матеріалу. Бібліографічний опис джерел, використаних у науковому дослідженні. Впровадження результатів завершених наукових досліджень. Ефективність результатів наукових досліджень, їх критерії та оцінка.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п / с	лаб	інд	с.р.		л	п /с	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Наука та наукові дослідження	12	2	2	–	–	8	12	–	–	–	–	12
Тема 2. Організація науково-дослідної роботи у закладі вищої освіти	12	2	2	–	–	8	12	–	–	–	–	12
Тема 3. Науково-дослідна робота здобувачів, її форми і роль у підготовці фахівців	14	2	2	–	–	10	14	2	2	–	–	10
Тема 4. Наукова організація дослідного процесу	14	2	2	–	–	10	14	–	–	–	–	14
Тема 5. Зміст і етапи науково-дослідної роботи	12	2	2	–	–	8	12	–	–	–	–	12
Тема 6. Інформаційне забезпечення, обробка та аналіз матеріалів дослідження	12	2	2	–	–	8	12	2	2	–	–	8
Тема 7. Оформлення результатів наукового дослідження та їх впровадження	14	2	2	–	–	10	14	2	2	–	–	10
Усього годин	90	14	14	-	–	62	90	6	6	–	–	78

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Наука та наукові дослідження	2
2	Тема 2. Організація науково-дослідної роботи у закладі вищої освіти	2
3	Тема 3. Науково-дослідна робота здобувачів, її форми і роль у підготовці фахівців	2
4	Тема 4. Наукова організація дослідного процесу	2
5	Тема 5. Зміст і етапи науково-дослідної роботи	2
6	Тема 6. Інформаційне забезпечення, обробка та аналіз матеріалів дослідження	2
7	Тема 7. Оформлення результатів наукового дослідження та їх впровадження	2
Разом		14

Тематичний план семінарських занять

Тема 1. Наука та наукові дослідження

- 1.1. Поняття, функції і значення науки
- 1.2. Структура науки як системи знань
- 1.3. Класифікація наук

Контрольні питання до теми

1. Дайте визначення змісту науки залежно від ролей, які вона виконує в суспільстві. Назвіть процеси науки як діяльності людей.
2. Охарактеризуйте існуючі функції науки.
3. Що на Вашу думку є об'єктом і суб'єктом науки?
4. Дайте визначення науковій діяльності та перелічите її форми.
5. Опишіть що таке наукознавство. Дайте характеристику її розділам.
6. Поняття характеристика та визначення елементів науки як системи знань (наукова ідея, наукові закони, парадокс, науковий факт, гіпотеза, теорія).
7. Охарактеризуйте складові елементи структури теорії (концепція, принципи, постулат, правило, факт, поняття, терміни, категорії).
8. Виникнення та становлення науки.
9. Класифікація наук, її призначення, мета та способи побудови.
10. Фундаментальні науки, їх характеристика.
11. Прикладні науки та їх значення в підвищенні ефективності народного господарства.
12. Диверсифікація та інтеграція наук як наслідок їх розвитку.

13. Наведіть діючу в Україні класифікацію наук, затверджену Вищою акредитаційною комісією МОН України.

14. Структура науки як системи знань та визначення її окремих елементів, складових частин.

Тема 2. Організація науково-дослідної роботи у закладі вищої освіти

2.1. Суб'єкти наукової роботи і діяльності у вищому навчальному закладі

2.2. Організація вузівської науки

2.3. Види, форми та система управління науково-дослідною роботою у вузі

Контрольні питання до теми

1. Охарактеризуйте суб'єкти науково-дослідної діяльності у вищому навчальному закладі.
2. Опишіть форми науково-дослідної роботи.
3. Реалізація системи управління науково-дослідною діяльністю вищого навчального закладу (планування, облік, контроль, аналіз, прийняття рішень).

Тема 3. Науково-дослідна робота здобувачів, її форми і роль у підготовці фахівців

3.1. Поняття, мета та завдання науково-дослідної роботи здобувачів у підготовці фахівців для національної економіки

3.2. Види та форми науково-дослідної роботи здобувачів

3.3. Організація роботи студентського наукового гуртка

3.4. Керівництво, планування та облік науково-дослідної роботи здобувачів

Контрольні питання до теми

1. Розкрийте суть поняття науково-дослідної роботи студентів.
2. Мета залучення студентів до науково-дослідної роботи студента.
3. Опишіть завдання науково-дослідної роботи студентів.
4. Класифікація форм організації науково-дослідної роботи студентів у ЗВО.
5. Охарактеризуйте науково-дослідну роботу студентів у навчальному процесі. Опишіть види навчально-дослідної роботи студентів.
6. Роль семінарів у науково-дослідній роботі студентів у ЗВО.
7. Надайте характеристику видам науково-дослідної роботи студентів, що здійснюються в позанавчальний час.
8. Кваліфікаційна робота та виробнича практика як найвищий ступінь участі здобувача в науково-дослідній роботі.
9. Які використовуються форми заохочення студентської молоді до науково-дослідної роботи, що практикуються у вищих навчальних закладах?
10. Організація роботи студентського наукового гуртка.
11. Визначте суть роботи проблемної групи та студентської школи лектора.
12. Керівництво науково-дослідною роботою студентів у ЗВО, її організація та планування.
13. Опишіть зміст і порядок розробки індивідуального плану науково-дослідної роботи студентів.

Тема 4. Наукова організація дослідного процесу

4.1. Поняття наукової організації праці (НОП)

4.2. Принципи організації праці у науковій діяльності

4.3. Особливості творчої праці

4.4. Роль особистості вченого в науці

4.5. Планування і раціональна організація праці науковця

4.6. Раціональний трудовий режим дослідника та організація робочого місця

Контрольні питання до теми

1. Дайте визначення наукової організації праці та охарактеризуйте її елементи.
2. Охарактеризуйте принципи організації праці.
3. Опишіть особливості творчої праці.
4. Що таке інтелект, захопленість і впевненість науковця?
5. У чому суть готовності до самопожертви і невдоволеності науковця?
6. Чи можливе нормування праці науковців? На яких критеріях це можливо здійснити?
7. Охарактеризуйте суть науково-дослідного процесу.
8. На чому ґрунтується раціональна організація праці?
9. Визначте суть поняття та охарактеризуйте види «мозкової атаки».
10. В чому полягає раціональний трудовий режим дослідника?
11. З чого складається наукова організація робочого місця науковця?
12. Чим вимірюється ефективність наукової праці вченого? Які фактори впливають на цю ефективність?
13. Чи є принципи колективізму та колективності тотожними? Поясніть Вашу думку.

Тема 5. Зміст і етапи науково-дослідної роботи

5.1. Процес наукового дослідження в економіці та його характеристика

5.2. Наукова проблема та обґрунтування теми дослідження. Гіпотези у наукових дослідженнях

5.3. Критерії вибору теми наукового дослідження, порядок її конкретизації і затвердження

5.4. Бібліотека – інтелектуальний центр наукових досліджень. Структура і організація економічної бібліографії

5.5. Дослідна і завершальна стадії науково-дослідного процесу

Контрольні питання до теми

1. Поняття та особливості наукового дослідження.
2. Стадії науково-дослідного процесу та їх характеристика.
3. Етапи виконання науково-дослідної роботи.
4. Наукова проблема в економічних дослідженнях.
5. Зв'язок наукової проблеми і теми дослідження в економіці.
6. Визначення гіпотези, її якісна характеристика, види гіпотез.
7. Поняття критерію, основні критерії вибору теми наукового дослідження.
8. Порядок конкретизації та затвердження теми наукового дослідження.
9. Роль бібліотеки в роботі дослідника.
10. Види літературних джерел економічної інформації, застосовуваних в наукових дослідженнях.
11. Складання власної картотеки студента в процесі роботи з літературними джерелами.
12. Значення процесу створення і перетворення нової інформації на дослідній і завершальній стадіях науково-дослідного процесу.
13. Зміст і роль апробації як завершальної стадії науково-дослідного процесу.

Тема 6. Інформаційне забезпечення, обробка та аналіз матеріалів дослідження

6.1. Поняття та класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень. Роль і функції інформації

6.2. Економічна інформація, її класифікація та призначення у науково-дослідному процесі

- 6.3. Вибір об'єкта обстеження та визначення системи показників, які підлягають збору в процесі спостереження
- 6.4. Організація збору і документальне оформлення інформації
- 6.5. Порядок обробки інформації в економічних дослідженнях. АСУ обробки інформації на ЕОМ та застосування їх у наукових дослідженнях
- 6.6. Проведення аналітичної роботи в науково-дослідному процесі

Контрольні питання до теми

1. Поняття та критерії ефективності інформації у науковому дослідженні.
2. Класифікація інформації.
3. Роль інформації на етапах науково-дослідної роботи. Функції інформації.
4. Джерела інформації та їх класифікація.
5. Вимоги до організації збору практичної інформації на підприємствах (організаціях).
6. Поняття об'єкту обстеження та його характеристика.
7. Вибірковий метод обстеження та його характеристика. Суть кількісної та якісної репрезентативності об'єктів обстеження.
8. Основні способи відбору одиниць з генеральної сукупності.
9. Показник та його основні ознаки. Основні види показників та їх характеристика.
10. Особливості збирання показників з різних джерел інформації. Принципи збирання матеріалів наукового дослідження.
11. Організація збору інформації з практичної діяльності підприємства (організації).
12. Форми документального оформлення зібраної інформації.
13. Стадії обробки інформації та їх характеристика.
14. Сутність АСУ обробки інформації на ЕОМ. Етапи обробки інформації.
15. Сутність економічного аналізу у науково-дослідному процесі. Раціональна організація аналітичної роботи та її характеристика.
16. Організаційні етапи здійснення економічного аналізу.
17. Господарські резерви в економічному аналізі та їх характеристика.

Тема 7. Оформлення результатів наукового дослідження та впровадження їх у практику господарської діяльності

- 7.1. Систематизація результатів наукового економічного дослідження
- 7.2. Форми подання цифрового та ілюстративного матеріалу
- 7.3. Бібліографічний опис джерел, використаних у науковому дослідженні
- 7.4. Впровадження результатів завершених наукових досліджень
- 7.5. Ефективність результатів наукових досліджень, їх критерії та оцінка

Контрольні питання до теми

1. Систематизація результатів наукового дослідження.
2. Структура звіту з науково-дослідної роботи.
3. Значення цифрового і ілюстративного матеріалу у звіті з науково-дослідної роботи.
4. Вимоги до подання формул, таблиць, ілюстрацій.
5. Нумерація цифрового та ілюстративного матеріалу.
6. Послідовність розміщення літературних джерел у переліку використаної літератури.
7. Елементи бібліографічного опису літератури в процесі науково-дослідної роботи.
8. Оформлення посилань на використані літературні та інформаційні джерела в звіті про науково-дослідну роботу.

9. Застосування комп'ютерної техніки в процесі впровадження результатів наукових досліджень.

10. Ефект і ефективність в наукових дослідженнях. Види ефективності наукових досліджень.

11. Впровадження результатів науково-дослідної роботи в народне господарство. Оформлення акту здавання-приймання науково-дослідної роботи.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
—	—	—

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
—	—	—

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Наука та наукові дослідження	8
2	Тема 2. Організація науково-дослідної роботи у закладі вищої освіти	8
3	Тема 3. Науково-дослідна робота здобувачів, її форми і роль у підготовці фахівців	10
4	Тема 4. Наукова організація дослідного процесу	10
5	Тема 5. Зміст і етапи науково-дослідної роботи	8
6	Тема 6. Інформаційне забезпечення, обробка та аналіз матеріалів дослідження	8
7	Тема 7. Оформлення результатів наукового дослідження та їх впровадження	10
Разом		62

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (далі ІНДЗ) необхідне для систематизації, закріплення і розширення теоретичних і практичних знань з дисципліни «Організація наукових досліджень». ІНДЗ дозволяє здобувачам опанувати необхідними практичними навичками при вирішенні конкретних практичних завдань, розвитку навичок самостійної роботи й оволодіння методикою ведення наукових досліджень, пов'язаних з темою ІНДЗ.

ІНДЗ здобувачі виконують самостійно протягом вивчення дисципліни «Організація наукових досліджень» з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Вимоги до оформлення ІНДЗ

ІНДЗ припускає зміст наступних елементів наукового дослідження:

- практична значущість;
- комплексний і системний підходи до вирішення поставленого завдання;
- використання сучасних теоретичних методологій та наукові розробки досліджень за даною темою;
- застосування творчого підходу й відбиття власного бачення вирішення поставленого завдання.

Комплексний і системний підходи використається для розкриття теми й полягає у тому, що предмет дослідження підлягає багатобічному вивченню: теоретичні положення, практичні рішення й наробітки, аналіз, шляхи поліпшення й умови реалізації. При цьому необхідно дотримувати взаємозв'язку, послідовності й логічності викладу.

Використання сучасних теоретичні методології і наукові розробки досліджень за даною темою необхідно для проведення аналізу й обґрунтування засобів поліпшення ряду аспектів предмета й об'єкта дослідження. Для цього треба використати сучасні вітчизняні й закордонні результати досліджень.

Тему ІНДЗ здобувач виконує згідно з варіантом за останньою цифрою залікової книжки. Під час вивчення дисципліни «Організація наукових досліджень» здобувачі виконують одне ІНДЗ.

ІНДЗ повинно містити наступні розділи:

1. Титульний аркуш містить: назва вищого навчального закладу; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; номер варіанта; дату подачі ІНДЗ викладачеві на перевірку – день, місяць, рік.

2. Зміст. Відбиває назву розділів (параграфів і т.п.) письмової роботи, які розкривають зміст ІНДЗ. Всі сторінки нумеруються (праворуч угорі). Винятком є титульний аркуш, тому нумерацію починають із цифри «2».

3. Вступ. Розкриває сутність, стан наукового завдання і її значення роботи. Тут же вказуються мету й завдання дослідження.

4. Основна частина. Розкриває наукове дослідження і відповідає обраній темі, вступу й висновкам ІНДЗ.

5. Висновки. У висновках указують результати, отримані при проведенні дослідження, пропозиції або рекомендації щодо вирішення поставленого завдання відповідно до результатів дослідження.

6. Список використаних джерел. Джерела розміщують за абеткою прізвищ авторів або заголовків. Інтернет джерела з обов'язковою вказівкою, яка інформація утримується на цьому сайті (порталі). Не допускається вказівка пошукових сайтів.

7. Додатки. До додатків можуть входити різноманітні таблиці, ілюстрації, схеми, діаграми та ін. У разі їх наявності оформлення відбувається наступним чином: після списку літератури оформляють окрему сторінку з написом у центрі: „ДОДАТКИ”, номер якої є останнім, котрий ставиться до обсягу ІНДЗ. Нумерацію додатків виконують шляхом використання заголовних букв алфавіту (А, Б, В,...), які розміщують праворуч у верхньої частині аркуша.

8. Вимоги до оформлення. Обсяг роботи 20 друкованих сторінок шрифт Times New Roman, 14, полуторний інтервал; поля: 20 мм з усіх сторін.

Перелік основних тем

1. Поняття про науку, її роль у розвитку суспільства.
2. Цілі та задачі наукового дослідження.
3. Експериментальні дослідження.
4. Структура та класифікація науки.
5. Об'єкт і предмет дослідження.
6. Експертний метод дослідження.
7. Наукові дослідження: поняття, види та форми організації.
8. Підготовка наукових кадрів.
9. Основні принципи і прийоми організації наукової праці студентів.
10. Роль і задачі науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти.
11. Наукові напрямки досліджень в економіці.
12. Об'єкти наукових досліджень та їх класифікація.
13. Гіпотеза та її доказ.
14. Загальнонаукові методи дослідження.
15. Задачі та методи теоретичного дослідження.
16. Науковий експеримент: ціль, задачі, методика проведення.
17. Джерела інформації для наукових досліджень.
18. План наукового дослідження.
19. Основні відділи бібліотеки.
20. Перспективний план дослідження.
21. Форми та методи роботи з книгою.
22. Робочий план дослідження.
23. Форми залучення здобувачів до навчально-дослідної роботи.
24. Складання конспекту.
25. Архітектоніка наукової роботи (анотація, вступ, теоретична та практична частини, розрахунок ефективності, висновки, тощо).
26. Р а ц і о н а л ь н а організація розумової праці дослідника.
27. Узагальнення, відбір та обробка інформації.
28. Архітектоніка наукової статті.
29. Вибір теми наукового дослідження: обґрунтування, фактори та засоби.
30. Обробка наукової інформації.

Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Індивідуально-консультативна робота за теоретичною частиною дисципліни проводиться у вигляді:

1. Індивідуальних консультацій – запитання-відповідь стосовно проблемних питань теоретичного матеріалу дисципліни;
2. Групових консультацій – розгляд типових прикладів, практики впровадження та використання нових методів та методик у виробничу практику.

Індивідуально-консультативна робота за практичною частиною дисципліни проводиться у вигляді:

1. Індивідуальних консультацій – завдань, стосовно яких виникли запитання;
2. Групових консультацій – розгляд практичних ситуацій, рольових ігор, які потребують колективного обговорення.

Індивідуально-консультативна робота для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу проводиться у вигляді:

1. Індивідуального захисту самостійних та індивідуальних завдань;
2. Підготовка рефератів для виступу на науковому семінарі;
3. Підготовка рефератів для виступу на науковій конференції.

10. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання:

1). Група методів за джерелом інформації і сприйняття навчальної інформації – **словені** (лекція, семінари, бесіда, розповідь); **наочні** – (ілюстрація, демонстрація, презентація), **практичні** (збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації).

Лекція – логічно вивершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності та демонстрацією дослідів. Лекція є однією з основних організаційних форм навчальних занять і, водночас, методів навчання.

Семінари – форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких здобувачі готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. Семінарські заняття можуть проводитися у формі бесіди, рецензування та обговорення рефератів і доповідей, дискусій тощо.

Консультація – форма навчального заняття, при якій здобувач отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (проводяться протягом семестру – поточні консультації, семестрові та екзаменаційні).

2). Група методів за логікою передачі і сприйняття навчального матеріалу: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;

3). Група методів за ступенем самостійного мислення при засвоєнні знань – репродуктивні та продуктивні (дослідницькі, пошукові, частково-пошукові);

4). Група методів за ступенем управління навчальним процесом: навчання під керівництвом викладача, самостійна робота здобувача з навчальною та науковою літературою, текстами лекцій, підготовка до семінарських занять, робота з комп'ютером, виконання письмових завдань.

11. Методи контролю

Система оцінювання знань та навичок здобувачів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять. Перевірка та оцінювання знань здобувачів проводиться у наступних формах:

1. Оцінювання роботи здобувачів у процесі семінарських занять;
2. Проведення проміжного контролю;
3. Проведення модульного контролю.

Поточне оцінювання знань та умінь здобувачів здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи здобувача протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- проходження проміжного контролю;
- виконання модульного контрольного завдання.

Оцінювання проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні завдань винесених на самостійне опрацювання та розгляд в аудиторії;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії;
- вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимальна кількість балів ставиться за умови відповідності виконаного завдання здобувача або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

Проміжний контроль проводиться один раз за семестр. При проведенні поточного контролю визначається рівень знань здобувачів з теоретичних питань навчальної дисципліни. Завдання охоплюють провідні теми, які вивчаються в межах даної навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться в кінці вивчення курсу у вигляді ПМК.

Питання, винесені на підсумковий модульний контроль

1. Дайте визначення змісту науки залежно від ролей, які вона виконує в суспільстві. Назвіть процеси науки як діяльності людей.
2. Охарактеризуйте існуючі функції науки.
3. Що на Вашу думку є об'єктом і суб'єктом науки?
4. Дайте визначення науковій діяльності та перелічите її форми.
5. Опишіть що таке наукознавство. Дайте характеристику її розділам.
6. Поняття характеристика та визначення елементів науки як системи знань (наукова ідея, наукові закони, парадокс, науковий факт, гіпотеза, теорія).
7. Охарактеризуйте складові елементи структури теорії (концепція, принципи, постулат, правило, факт, поняття, терміни, категорії).
8. Виникнення та становлення науки.
9. Класифікація наук, її призначення, мета та способи побудови.
10. Фундаментальні науки, їх характеристика.
11. Прикладні науки та їх значення в підвищенні ефективності народного господарства.
12. Диверсифікація та інтеграція наук як наслідок їх розвитку.
13. Наведіть діючу в Україні класифікацію наук, затверджену Вищою акредитаційною комісією МОН України.
14. Опишіть напрямки наукової інтеграції України у світове співтовариство в умовах глобалізації науки.
15. Охарактеризуйте принципи форми міжнародного наукового співробітництва.
16. Організація науки в Україні.
17. Організаційна побудова академічної науки та роль Національної академії наук України.
18. Охарактеризуйте вузівську та заводську науку в Україні.
19. Охарактеризуйте позавідомчу науку в Україні.
20. Надайте визначення наукової та науково-технічної діяльності.
21. Управління наукою в Україні.
22. Структура науки як системи знань та визначення її окремих елементів, складових частин.
23. Охарактеризуйте суб'єкти науково-дослідної діяльності у ЗВО.
24. Опишіть форми науково-дослідної роботи.
25. Реалізація системи управління науково-дослідною діяльністю вищого навчального закладу (планування, облік, контроль, аналіз, прийняття рішень).
26. Розкрийте суть поняття науково-дослідної роботи студентів.
27. Мета залучення студентів до науково-дослідної роботи студента.
28. Опишіть завдання науково-дослідної роботи студентів.
29. Класифікація форм організації науково-дослідної роботи студентів у ЗВО.
30. Охарактеризуйте науково-дослідну роботу здобувачів у навчальному процесі. Опишіть види навчально-дослідної роботи здобувачів.
31. Роль семінарів у науково-дослідній роботі студентів у вузі.
32. Надайте характеристику видам науково-дослідної роботи здобувачів, що здійснюються в позанавчальний час.
33. Кваліфікаційна робота та виробнича практика як найвищий ступінь участі здобувача в науково-дослідній роботі.
34. Які використовуються форми заохочення студентської молоді до науково-дослідної роботи, що практикуються у закладах вищої освіти?

35. Організація роботи студентського наукового гуртка та студентського бюро.
36. Визначте суть роботи проблемної групи та студентської школи лектора.
37. Керівництво науково-дослідною роботою здобувачів у ЗВО, її організація та планування.
38. Опишіть зміст і порядок розробки індивідуального плану науково-дослідної роботи здобувачів.
39. Дайте визначення наукової організації праці та охарактеризуйте її елементи.
40. Охарактеризуйте принципи організації праці.
41. Пишіть особливості творчої праці.
42. Що таке інтелект, захопленість і впевненість науковця?
43. У чому суть готовності до самопожертви і невдоволеності науковця?
44. Чи можливе нормування праці науковців? На яких критеріях це можливо здійснити?
45. Охарактеризуйте суть науково-дослідного процесу.
46. На чому ґрунтується раціональна організація праці?
47. Визначте суть поняття та охарактеризуйте види «мозкової атаки».
48. В чому полягає раціональний трудовий режим дослідника?
49. З чого складається наукова організація робочого місця науковця?
50. Чим вимірюється ефективність наукової праці вченого? Які фактори впливають на цю ефективність?
51. Чи є принципи колективізму та колективності тотожними? Поясніть Вашу думку.
52. Дайте визначення понять «наукове дослідження», «науково-дослідний процес».
53. Що виступає об'єктом і предметом наукового дослідження; як співвідносяться між собою ці поняття?
54. Дайте визначення поняття «фактор» та його вплив на досліджуваний об'єкт.
55. Висвітліть класифікацію об'єктів наукового дослідження.
56. Дайте визначення понять «метод», «методика», «методологія».
57. Розкрийте класифікацію методів наукового дослідження.
58. Охарактеризуйте загально філософські методи пізнання.
59. Розкрийте склад загальних методів досліджень.
60. Дайте характеристику частковим методам.
61. Наведіть приклади застосування методів дослідження, які з них використовує найчастіше при проведенні ваших власних досліджень.
62. Назвіть методи, які входять до складу загальнонаукових?
63. Дайте характеристику варіантів установлення наслідкового зв'язку методами наукової індукції.
64. У чому полягає суть загальнонаукового методу аналогія?
65. Основні групи спеціальних методів в економічних дослідженнях.
66. Спеціальні методи збору інформації в економічних дослідженнях. Значення методів фотографування, види фотографій.
67. Застосування спеціальних методів для обробки зібраної інформації.
68. Розкрийте зміст конкретно-наукових (емпіричних) методів та застосування їх у наукових дослідженнях.
69. Назвіть переваги методу формалізації.
70. Висвітліть класифікацію конкретно-наукових (емпіричних) методів дослідження та їх методичні прийоми.
71. Визначте зміст і застосування органолептичних методичних прийомів у наукових дослідженнях з наведених нижче, і дайте їм обґрунтування

72. Який метод ґрунтується на використанні моделей і на які види вони (моделі) поділяються?

73. Який метод дає змогу дослідити виникнення, формування і розвиток процесів і подій у хронологічному порядку?

74. Назвіть умову при якій гіпотеза перетворюється на наукову теорію.

75. Скільки стадій розвитку має гіпотеза? Охарактеризуйте їх.

76. Охарактеризуйте процес наукового дослідження

77. Висвітліть основні етапи науково дослідного процесу.

78. Дайте характеристику організаційного етапу.

79. Розкрийте сутність дослідного етапу наукового дослідження.

80. Охарактеризуйте етап узагальнення, апробації і реалізації результатів дослідження.

81. Розкрийте зміст поняття «методика дослідження теми».

82. Які основні складові включає в себе структура методики досліджень теми? Дайте їх коротку характеристику.

83. У якій частині методики досліджень теми визначаються об'єкти і методи дослідження?

84. Яким методам необхідно надавати перевагу при виборі методики досліджень?

85. У якій частині методики відображається попереднє узагальнення результатів з досліджуваного питання?

86. Розкрийте зміст розрахунково-аналітичних методичних прийомів і процедур та застосування їх у наукових дослідженнях.

87. Розкрийте інформаційне моделювання (інформаційний образ), його суть і застосування у наукових дослідженнях.

88. Дайте характеристику економіко-математичних методів і застосування їх у наукових дослідженнях.

89. Дайте визначення поняттю “процедура”.

90. На які за призначенням у застосуванні прийомів дослідження можна поділити процедури?

91. Визначте зміст науково-дослідних процедур та їх застосування.

92. Поняття та особливості наукового дослідження.

93. Стадії науково-дослідного процесу та їх характеристика.

94. Етапи виконання науково-дослідної роботи.

95. Наукова проблема в економічних дослідженнях.

96. Зв'язок наукової проблеми і теми дослідження в економіці.

97. Визначення гіпотези, її якісна характеристика, види гіпотез.

98. Поняття критерію, основні критерії вибору теми наукового дослідження.

99. Порядок конкретизації та затвердження теми наукового дослідження.

100. Роль бібліотеки в роботі дослідника.

101. Види літературних джерел економічної інформації, застосовуваних в наукових дослідженнях.

102. Складання власної картотеки студента в процесі роботи з літературними джерелами.

103. Значення процесу створення і перетворення нової інформації на дослідній і завершальній стадіях науково-дослідного процесу.

104. Зміст і роль апробації як завершальної стадії науково-дослідного процесу.

105. Поняття та критерії ефективності інформації у науковому дослідженні.

106. Класифікація інформації.

107. Роль інформації на етапах науково-дослідної роботи. Функції інформації.

108. Джерела інформації та їх класифікація.
109. Вимоги до організації збору практичної інформації на підприємствах (організаціях).
110. Поняття об'єкту обстеження та його характеристика.
111. Вибірковий метод обстеження та його характеристика. Суть кількісної та якісної репрезентативності об'єктів обстеження.
112. Основні способи відбору одиниць з генеральної сукупності.
113. Показник та його основні ознаки. Основні види показників та їх характеристика.
114. Особливості збирання показників з різних джерел інформації. Принципи збирання матеріалів наукового дослідження.
115. Організація збору інформації з практичної діяльності підприємства (організації).
116. Форми документального оформлення зібраної інформації.
117. Стадії обробки інформації та їх характеристика.
118. Сутність АСУ обробки інформації на ЕОМ. Етапи обробки інформації.
119. Сутність економічного аналізу у науково-дослідному процесі. Рациональна організація аналітичної роботи та її характеристика.
120. Організаційні етапи здійснення економічного аналізу.
121. Господарські резерви в економічному аналізі та їх характеристика.
122. Систематизація результатів наукового дослідження.
123. Структура звіту з науково-дослідної роботи.
124. Значення цифрового і ілюстративного матеріалу у звіті з науково-дослідної роботи.
125. Вимоги до подання формул, таблиць, ілюстрацій.
126. Нумерація цифрового та ілюстративного матеріалу.
127. Послідовність розміщення літературних джерел у переліку використаної літератури.
128. Елементи бібліографічного опису літератури в процесі науково-дослідної роботи.
129. Оформлення посилань на використані літературні та інформаційні джерела в звіті про науково-дослідну роботу.
130. Застосування комп'ютерної техніки в процесі впровадження результатів наукових досліджень.
131. Ефект і ефективність в наукових дослідженнях. Види ефективності наукових досліджень.
132. Впровадження результатів науково-дослідної роботи. Оформлення акту здавання-приймання науково-дослідної роботи.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

[illegible]

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
75 - 81	C		
66 - 74	D	задовільно	
60-65	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

При оцінюванні знань і вмінь викладач дотримується таких правил:

“Зараховано” – 60-100 балів – виставляється, якщо здобувач виявив повні знання основного програмного матеріалу в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, у цілому впорався з поставленим завданням, припустився незначних помилок в арифметичних розрахунках, демонстрував здатність упоратися з виконанням завдань, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення.

“Не зараховано” – 0-59 балів – виставляється, якщо здобувач виявив серйозні прогалини в знаннях основного матеріалу, зробив принципові помилки, не зміг розв'язати задачу і провести розрахунки тощо.

При визначенні загальної оцінки враховуються результати поточного контролю з лабораторних, практичних, семінарських занять, колоквіумів, які відбулися в період, за який проводиться модульний контроль, а також результати захисту індивідуальних завдань і звітів з лабораторних (практичних) робіт, передбачених навчальною програмою з конкретної дисципліни, та самостійної аудиторної й позааудиторної роботи здобувачів з даної дисципліни.

13. Методичне забезпечення

1. Гуроров О.І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Х.: ХНАУ, 2017. 272 с.

2. Гуроров О.І. Методологія та організація наукових досліджень: посібник. Х.: ХНАУ, 2017. 57 с.

14. Рекомендована література

Основна

1. Афанасьєв А.О., Кузьмін Є.В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Х. : Вид. ХНЕУ, 2005. 96 с.
2. Грабченко А.І., Федорович В.О., Гаращенко Я.М. Методи наукових досліджень : навч. посіб. Х. : НТУ«ХП», 2009. 142 с.
3. Гуртов О.І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Х.: ХНАУ, 2017. 272 с.
4. Дороніна М.С. Технологія соціально-економічних наукових досліджень (схеми і приклади) : навч. посіб. /3-тє вид., випр. і доп. Х. : ВД «ІНЖЕК», 2007. 120 с.
5. Конверський А.Є. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
6. Корягін М.В., Чік М.Ю. Основи наукових досліджень: навч. посіб. К. : Алерта, 2014. 622 с.
7. Краснобокий Ю.М. Словник-довідник науковця-початківця К. : Науковий світ, 2000. 83 с.
8. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. К.: Кондор, 2006. 192 с.
9. Оспіщев В.І. Технологія наукових досліджень в економіці: навч. посіб. К. : Знання, 2013. 255 с.
10. Палеха Ю.І., Леміш Н.О. Основи науково-дослідної роботи : навч. посіб. К. : Видавництво Ліра-К, 2013. 336 с.
11. Циппеліус Р. Юридична методологія [переклад, адаптація, приклади з права України і список термінів Р. Корнута]. К. : Реферат, 2004. 176 с.
12. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. / 7-є видання, перероблене і доповнене. К. : Знання, 2010. 295 с.

Додаткова

1. Баскаков А.Я., Туленков Н.В. Методология научного исследования : учебн. пособ. К.: МАУП, 2004. 216 с.
2. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень: підручник для студентів економ, спец, вузів. 3-є видання, перероблене і доповнене. К. : Вища школа, 2001. 271 с.
3. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень. К.: АБУ, 2002. 480 с.
4. Гуртов О.І. Методологія та організація наукових досліджень: посібник Х.: ХНАУ, 2017. 57 с.
5. Демківський А.В., Безус П.І. Основи методології наукових досліджень: навч. посібн. К. : Акад. муніцип. упр., 2012. 276 с.
6. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація) : навч. посібн. / за ред. А.А. Мазаракі. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2010. 280 с.
7. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень К.: Центр навч. л-ри, 2004. 212
8. Клименюк О.В. Методологія та методи наукового дослідження: навч. посібн. К. : Міленіум, 2005. 186 с.

9. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посібн. Полтава : Оріяна, 2012. 180 с.
10. Лудченко А.А., Лудніченко Я.А., Примах Т.А. Основы научных исследований : учебн. пособ. К. : «Знання», КОО, 2000. 114 с.
11. Волков В.П., Подригало М.А., Кравченко С.В. Методологія наукових досліджень: навч. посібн. Луганськ : СЛУ, 2009. 351 с.
12. Пушкар О.І., Єрмоленко О.А. Основы научных исследований : конспект лекцій для студентів спеціальності 7.050109 усіх форм навчання. Х. : Вид ХНЕУ, 2005. 88 с.
13. Романчиков В.І. Основы научных исследований: навч. посібн. К.: ІЗМН, 1997. 248 с.
14. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: підручник / 2-ге вид., перероб. і допов. К.: Знання, 2007. 298 с.
15. Фареник С. Логіка і методологія наукового дослідження. К. : Вид. УАДУ, 2000. 340 с.
16. Чупріна Н.В. Методологія сучасних наукових досліджень: навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. К. : КНУТД, 2009. 246 с.
17. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідної діяльності : підручник. К. : Знання-прес, 2002. 296 с.
18. Юринець В.Є. Методологія наукових досліджень: навч. посібн. Львів : ЛНУ, 2011. 179 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Все об управленнии персоналом [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://www.hr-expert.net>.
2. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>; <http://www.pau.kiev.ua>; <http://www.ukrpravo.kiev.com>; <http://www.liga.kiev.ua>.
3. Методологія науки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.inter-pedagogika.ru>.
4. Методологія науки – Fajr [Електронний ресурс]. – Режим доступу : sites.google.com/site/fajrru/Home/scientific.
5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
6. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>.
7. Сообщество профессионалов hr-portal [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.hr-portal.ru>.
8. Харківська державна наукова бібліотека ім. Короленка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://korolenko.kharkov.com>.
9. Центр исследований и статистики науки [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://www.csrs.ru/>.